

Nr 12

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1958/59 under tolfte huvudtiteln, avseende anslagen inom civildepartementets verksamhetsområde, jämte en i ämnet väckt motion.

(5:e avd.)

Civildepartementet

1:o) **Civildepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under tolfte huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för den 3 januari 1958) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga av departementschefen förordade ändringar i den för civildepartementet gällande personalförteckningen, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för civildepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, *dels ock* till Civildepartementet: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 027 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 926 300 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom automatiska kostnadsförändringar medförande ett ökat anslagsbehov å 95 000 kronor, *att* en i civildepartementets personalförteckning upptagen kanslissekreterartjänst i Ao 19, för vilken medel ej beräknats i gällande avlöningsstat, utbyts mot en tjänst som förste kanslissekreterare i Ao 23, *samt att* för central handläggning av samarbetsfrågor m. m. inrättas en tjänst som förste kanslissekreterare i Ae 23 i stället för en nu befintlig tjänst i Ag 23.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöning till departementschefen 47 200 (+ 9 500) kronor;
avlöningar till ordinarie tjänstemän 448 000 (+ 103 300) kronor;
ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft 72 000 (+ 7 000) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 328 100 (+ 47 200) kronor;
rörligt tillägg 131 700 (— 66 300) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning till sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 14 hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för civildepartementet uppföra ytterligare en tjänst såsom

Statsutskottets utlåtande nr 12 år 1958

förste kanslisekreterare i Ao 23 och en tjänst såsom förste kanslisekreterare i Ae 23 samt att ur samma förteckning utesluta en tjänst såsom kanslisekreterare i Ao 19;

b) godkänna följande avlöningsstat för civildepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	47 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	448 000
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	72 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	328 100
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	131 700
	<hr/>
	Summa kronor 1 027 000

c) till *Civildepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 027 000 kronor.

2:o) *Civildepartementet*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2 och 3), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civildepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Vissa myndigheter

3:o) *Statens lönenämnd*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 3 och 4) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att ur personalförteckningen för statens lönenämnd utesluta en tjänst som kontorsbiträde i Ao 5, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för lönenämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, *dels ock* till Statens lönenämnd: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 252 500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 222 600 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom vissa automatiska kostnadsförändringar, att medel till avlöning av ett kontorsbiträde överföres från ordinarieposten till icke-ordinarieposten, varvid en tjänst för kontorsbiträde i Ao 5 avföres från personalförteckningen.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 41 100 (+ 3 500) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 89 000 (+ 10 100) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 100 000 (+ 27 100) kronor; rörligt tillägg 22 400 (— 10 800) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ur personalförteckningen för statens lönenämnd utesluta en tjänst såsom kontorsbiträde i Ao 5;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens lönenämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	41 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	89 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal....	100 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	22 400
	<hr/>
	Summa kronor 252 500

c) till Statens lönenämnd: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 252 500 kronor.

4:o) Statens lönenämnd: Omkostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 5), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statens lönenämnd: Omkostnader för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 kronor.

5:o) Statens avtalsnämnd: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 5 och 6), vilket innebär en anslagsökning med 26 200 kronor — varav 25 518 kronor belöper på automatiska kostnadsförändringar och återstoden 682 kronor på utbyte av en kontoristtjänst i Ae 9 mot en kansliskrivartjänst i Ae 10 — hemställer utskottet, under hänvisning jämväl till sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 14,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens avtalsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	40 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	20 000

Statsutskottets utlåtande nr 12 år 1958

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	157 500
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	30 100
	<hr/>
	Summa kronor 247 600

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning för biträde åt statsägda bolag	10 000
	<hr/>
	Nettoutgift kronor 237 600

b) till *Statens avtalsnämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 237 600 kronor.

6:o) *Statens avtalsnämnd*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 6 och 7), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens avtalsnämnd*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 25 100 kronor.

7:o) *Statens pensionsanstalt*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 7, s. 7—9) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens pensionsanstalt uppföra ytterligare två tjänster som kontorsbiträde i Ao 5, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59, *dels ock* till *Statens pensionsanstalt*: *Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 054 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 904 700 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom automatiska kostnadsförändringar,

att en extra ordinarie tjänst som kontorist i Ae 9 må finnas inrättad på försäkringssektionens räkneexpedition, varvid en nu befintlig kanslibiträdets-tjänst i Ao 7 icke må uppehållas;

att tre kontorsbiträdestjänster i Ao 5 uppflyttas till kanslibiträdets-tjänster i Ae 7,

samt att två kontorsbiträdestjänster i Ae 5 överförs till ordinarie stat.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 233 400 (+ 47 400) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, oförändrat 9 000 kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 664 100 (+ 160 600) kronor;

rörligt tillägg 147 500 (— 58 700) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag och under hänvisning till sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 14 hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens pensionsanstalt uppföra ytterligare två tjänster som kontorsbiträde i Ao 5;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	233 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	9 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	664 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	147 500
	Summa kronor 1 054 000

c) till *Statens pensionsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 054 000 kronor.

8:o) *Statens pensionsanstalt*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 9 och 10), vilket innebär en anslagsökning med 16 700 kronor, varav 15 000 kronor för hyra av tabulator till hålkortscentralen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens pensionsanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 139 200 kronor.

Statliga pensionsväsendet

9:o) *Tjänstepensioneringen*: *Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst, m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 9—12, s. 10—13) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1958/59 anvisa

a) till *Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst* ett förslagsanslag av 157 000 000 kronor, därav 2 200 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;

b) till *Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver* ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor;

c) till *Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m.* ett förslagsanslag av 21 000 000 kronor, därav 9 400 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;

d) till *Pensioner åt viss arbetarpersonal i statens tjänst* ett förslagsanslag av 775 000 kronor.

10:o) *Tjänstepensioneringen*: *Vadstena krigsmanshuskassa*. Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 13 och 14) föreslagit riksdagen att till *Vadstena krigsmanshuskassa* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 500 000 kronor.

Anslagsminskningen är föranledd av beräknad nedgång i antalet understödstagare.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en i anledning av Kungl. Maj:ts förslag inom andra kammaren av herr *Wachtmeister* väckt motion (II: 227), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta *dels* en förhöjning av från Vadstena krigsmanshuskassa utgående understöd med 60 kronor per år, *dels* att i begravningshjälp till samma kassas gratialister måtte utgå samma belopp som till värnpliktiga, alltså 500 kronor, båda förslagen tillsammans innebärande under tolfte huvudtiteln en ökning av avrundat 100 000 kronor, så att i förslagsanslag till Vadstena krigsmanshuskassa skulle beviljas totalt 550 000 kronor.

Till stöd för ifrågavarande förslag anför motionären följande.

I årets statsverksproposition, tolfte huvudtiteln, hemställer civilministern om ett förslagsanslag av 450 000 kronor till Vadstena krigsmanshuskassa, innebärande i förhållande till innevarande budgetår en sänkning med 50 000 kronor och i förhållande till budgetåret 1956/57 en sänkning med 100 000 kr.

Sedan 1953 (kungl. kung. den 24 april 1953, nr 173) utgår ett dyrtidstilllägg om 200 kronor till grundbeloppets 250 kronor. På grund av penningvärdets fall sedan nämnda år skulle gratialen behöva uppräknas med 13 %, vilket avrundat innebär en höjning, inklusive dyrtidstilllägg, av avrundat 60 kronor per år.

Enär antalet gratialister, marinens inberäknade, f. n. uppgår till något över 1 000 st., innebär detta en anslagsökning i förhållande till propositionen med 60 000 kronor.

Vid bedömning av gratialens storlek förtjänar beaktas, att lediga pensionsrum långt ifrån alltid stått till förfogande, så snart vederbörande blivit berättigad till understöd, utan väntetiden har ofta varit flera år.

Begravningshjälpen, som tidigare var kr. 4: 50, höjdes 1914 till 30 kronor och 1931 till det belopp, 60 kronor, varvid den sedan dess förblivit. Det torde utan vidare stå klart, att denna hjälp är rent symbolisk. Bäst framgår måhända dess otillräcklighet av en jämförelse med den till värnpliktiga utgående, 500 kronor, som utbetalas även om dödsfallet inträffat utan samband med olycksfall eller sjukdom, ådragen i tjänsten.

Gratialistinstitutionen är som bekant under avveckling. Huru lång tid som återstår är givetvis icke möjligt att här angiva. Om man emellertid förutsätter, att de nu levande 1 000 gratialisterna går bort under en 10-årsperiod, d. v. s. 100 om året, skulle en höjning av begravningshjälpen till 500 kr. kräva en anslagshöjning med 44 000 kronor per år.

Utskottet. Såsom i den föreliggande motionen anförs utgör det å grundbeloppet till Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare utgående dyrtidstillägget 200 kronor för år. Detta belopp fastställdes vid 1952 års riksdag efter att dessförinnan alltsedan år 1922 ha utgått med 150 kronor för år. Vid nämnda höjning torde man ha utgått från att någon ytterligare uppräknings av dyrtidstillägget skulle behöva ske först i händelse av väsentligt ändrade förhållanden. Utskottet anser sig kunna förutsätta att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på den föreliggande frågan och, om tillräcklig anledning finnes föreligga, för riksdagen framlägger därav föranlett förslag.

Vad begravningshjälpens belopp beträffar vill utskottet inte bestrida att detsamma i och för sig framstår som lågt. Ihågkommas bör dock att förmånen i fråga avvägs i viss proportion till understödsbeloppet. Det må f. ö. erinras, att i fall där understödstagare avlidit under tjänstgöring begravningshjälp medgivits med samma belopp som tillkommer dödsboet efter värnpliktig, vilken avlider under tjänstgöring. Enligt utskottets mening bör det i första hand ankomma på Kungl. Maj:t att överväga en eventuell justering av ifrågavarande förmån.

Åberopande det anförda avstyrker utskottet ifrågavarande motionsyrkande. Då Kungl. Maj:ts förslag inte givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 227, till *Vadstena krigsmanshuskassa* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

11:o) **Tjänstepensioneringen: Pensionering av viss flottans gemenskap.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 14), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionering av viss flottans gemenskap* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

12:o) **Familjepensioneringen: Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst, m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 15 och 16, s. 14—16) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1958/59 anvisa

a) till *Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst* ett förslagsanslag av 44 500 000 kronor, därav 400 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen;

b) till *Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst* ett förslagsanslag av 3 800 000 kronor, därav 900 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

13:o) **Gemensamma anslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 17 och 18, s. 16 och 17) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1958/59 anvisa

a) till *Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.* ett anslag av 15 000 kronor;

b) till *Diverse pensioner och understöd m. m.* ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

Statsunderstödda pensionsväsendet

14:o) **Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt, m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 19 och 20, s. 17 och 18) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1958/59 anvisa

- a) till *Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt* ett förslagsanslag av 126 000 000 kronor;
- b) till *Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt* ett anslag av 1 600 000 kronor.

Allmänna indragningsstaten

15:o) *Avlöningar till personal å indragningsstat m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 18 och 19) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Avlöningar till personal å indragningsstat m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Diverse

16:o) *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Kostnader för vissa förhandlingar m. m. Kostnader för vissa nämnder m. m. Extra utgifter. Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 22—27, s. 19—23) hemställer utskottet, att riksdagen må för budgetåret 1958/59 anvisa

- a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 135 000 kronor;
- b) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett reservationsanslag av 500 000 kronor;
- c) till *Kostnader för vissa förhandlingar m. m.* ett förslagsanslag av 10 000 kronor;
- d) till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* ett förslagsanslag av 200 000 kronor;
- e) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 20 000 kronor;
- f) till *Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m.* ett förslagsanslag av 18 500 000 kronor.

Stockholm den 21 februari 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit från första kammaren: herrar Ohlon, Gustaf Andersson, Ivar Johansson, fröken Andersson, herrar Birger Andersson, Boman, Thun, Pålsson, Holmqvist, Sundelin, Rikard Svensson, fru Wallentheim och herr Söderberg; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmberg, Petterson i Degerfors, Thapper, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Gustafsson i Stockholm, Nilsson i Göingegården, fröken Olsson, herrar Almgren, Nihlfors, Gerhard Nilsson i Gävle, fru Sjövall och fröken Liljedahl.